

TEKNOLOGIYA FANI DARSLARINI INTERFAOL METODLAR YORDAMIDA O'TKAZISH

Matmurodova Oyshajon Jumaboyevna

Xorazm viloyati Qo'shko'pir tumani

30-umumta'lim maktabining texnologiya fani o'qituvchisi

Anotatsiya: Ushbu maqolada texnologiya darslarida interfaol metodlardan samarali foydalanish, shu jumladan grafikli organayzerlar “Klaster”, “Venn diagrammasi” misolida mavzularni qiziqarli tashkillashtirish haqida ma'lumotlar berilgan. Shuningdek maqolada yangi pedagogik texnologiyalarning mohiyati, ularni texnologiya dars jarayonlarida qo'llash orqali o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirish masalalari yoritilgan

Kalit so'zlar: ta'lim, metod, texnologiya, Grafikli organayzerlar, “Klaster”, “Venn diagrammasi”, ta'lim texnologiyalari, ta'lim jarayoni, ijodiy faoliyat, “Aqliy hujum” metodi, “Rolli o'yinlar”, “Debatlar” metodi

Hozirgi vaqtda pedagogik texnologiya ta'lim berishning texnik vositalari yoki komp'yuterdan foydalanish sohasidagi tadqiqotlardek qaralmay, balki bu ta'limiy samaradorlikni oshiruvchi omillarni tahlil qilish yo'li orqali, yo'l va materiallarni tuzish hamda qo'llash, shuningdek qo'llanilayotgan usullarni baholash orqali ta'lim jarayoni tamoyillarini aniqlash va eng maqbul yo'llarini ishlab chiqish maqsadidagi tadqiqotdir. Hozirgi davrda sodir bo'layotgan innovatsion jarayonlarda ta'lim tizimi oldidagi muammolarni hal etish uchun yangi axborotni o'zlashtirgan, bu axborotlarni o'zlari tomonidan baholashga qodir, zarur qarorlar qabul qiluvchi, mustaqil va erkin fikrlaydigan shaxslar kerak. Bu borada kasb-hunar ta'limida innovatsion texnologiya larning boshqarish jarayonidagi o'rnini va ahamiyati beqiyosdir. Zamonaviy o'qituvchi dars jarayonida «aktyor» emas, aksincha «rejissyor» bo'lishi kerakligini anglashi lozim. U o'z o'quvchilarini fanga ijodkorlik nuqtai nazar bilan qarashlarini tashkil qilishi, ularda izlanuvchanlik xususiyatlarini shakllantirishi va albatta, yangi pedagogik texnologiya usullaridan foydalangan holda darsni tashkil etishi kerak bo'ladi. Buning uchun esa u bir necha yangicha ta'lim usullarini yaxshi o'rgangan bo'lishi lozim. Interfaol metodlar ortiqcha ruhiy va jismoniy kuch sarflamay, qisqa vaqt ichida yuksak natijalarga erishish maqsadini nazarda tutadi. Dars mobaynida ma'lum nazariy bilimlarni o'quvchiga yetkazish, unda ayrim faoliyat yuzasidan ko'nikma va malaka hosil qilish, ma'naviy sifatlarni shakllantirish, o'quvchi bilimini

3-bosqich: Faoliyat natijalari tahlil qilinadi va baholanadi. “Venn” diagrammasini tuzish uchun ikkita kesishuvchi aylana chiziladi (agar mavzuning ikki qismi solishtirilayotgan bo’lsa ikkita aylana, uchta qismi solishtirilayotgan bo’lsa uchta kesishuvchi aylana chiziladi).

Har bir aylanaga mavzuning alohida bir qismi haqidagi asosiy ma’lumotlar kiritiladi. Doiralarning kesishuvchi joyida, ikki yoki uch doiralardagi mavzular solishtiriladi va umumiy bo’lgan ma’lumotlar ro’yxati yoziladi. Kichik guruhlar o’z diagrammalarini tuzib bo’lgach, yagona guruhga birlashib, diagrammalarni o’zaro taqqoslaydilar. o’quvchilar bir-birlarining diagrammalaridan qo’shimcha ma’lumotlar oladilar, barcha uchun umumiy bo’lgan grafik organayzerga hamma ma’lumotlarni kiritib fikrlarni to’ldiradilar.

Xulosa qilib aytganda, bugungi kunda ta’lim tizimining eng dolzarb fanlaridan biri bo’lgan texnologiya fani darslarida interfaol usullarni qo’llash o’quvchilarda bilimlarni faollashtirishni tezlashtiradi, fikrlash jarayoniga mavzu bo’yicha yangi o’zaro bog’lanishli tasavvurlarni erkin va ochiq jalb qilishga yordam beradi. Shuningdek, kasbiy bilim, ko’nikma va malakalarni rivojlantirib, kasbiy sifatlar hamda ma’naviy dunyoqarashni rivojlantiradi. Interfaol ta’lim texnologiyalarini amalga oshirish quyidagi shakllarda amalga oshiriladi: individual, juftlik, guruh va jamoa bilan ishlash. O’qituvchi ta’lim jarayonida interfaol ta’lim texnologiyalari yordamida o’quvchilarning qobiliyatlarini rivojlantirish, o’z-o’zini nazorat qilish va boshqarish, samarali suhbat olib borish, tengdoshlari bilan ishlash, ularning fikrlarini tinglash va tushunish, mustaqil, ijodiy, tanqidiy fikrlash, muqobil takliflarni ilgari surish, fikr-mulohazalarini erkin bayon qilish, o’z nuqtai nazarlarini himoya qilish, muammoning yechimini topishga intilish, murakkab vaziyatlardan chiqa olish kabi sifatlarni shakllantirishga erishish mumkin. Eng muhimi, interfaol ta’lim texnologiyalarini qo’llash orqali o’qituvchi o’quvchilarning ta’lim-tarbiya jarayonidagi aniq maqsadga erishish yo’lida o’zaro hamkorlikka asoslangan harakatlarini tashkil etadi. Shuningdek, o’quvchilarni muayyan bilimlar sohasini egallashga yo’naltirish, boshqarish, nazorat va tahlil qilish orqali ularning bilim va ko’nikmalarini xolis baholash imkonini beradi. Shu o’rinda texnologiya fani o’quv mashg’ulotlarini interfaol usullardan foydalanib o’qitish o’quvchilarning kasbiy, ijodiy qobiliyatlarining rivojlanishiga yordam beradi. Texnologiya darslarida “Aqliy hujum” metodidan foydalanilganda o’quvchilarning diqqatini jalb etish imkoniyati bo’ladi, shu jumladan ularda muloqot qilish va munozara olib borish madaniyati shakllanadi. O’quvchilar o’z fikrini faqat og’zaki emas, balki yozma ravishda bayon etish mahorati, mantiqiy va tizimli fikr yuritish ko’nikmasi rivojlanadi. Metod

samarasi fikrlar xilma-xilligi bilan tavsiflanadi va hujum davomida ular tanqid qilinmaydi, qaytadan ifodalanmaydi. Aqliy hujum tugagach, muhimlik jihatiga ko`ra eng yaxshi takliflar generatsiyalanadi va muammoni yechish uchun zarurlari tanlanadi. O`qituvchi ta`lim jarayonida interfaol ta`lim yordamida o`quvchilarning qobiliyatlarini rivojlantirish, mustaqillik, o`z-o`zini nazorat, o`z-o`zini boshqarish, samarali suhbat olib borish, tengdoshlari bilan ishlash, ularning fikrlarini tinglash va tushunish, mustaqil [hamda tankidiy fikrlash](#), muqobil takliflarni ilgari surish, fikr-mulohazalarini erkin bayon qilish, o`z nuqtai nazarlarini himoya qilish, muammoning echimini topishga intilish, murakkab vaziyatlardan chiqa olish kabi sifatlarni shakllantirishga muvaffaq bo`ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Muhidova, O. N. Methods and tools used in the teaching of technology to children // ISJ Theoretical & Applied Science, 04 (84), (2020), 957-960.
2. О.Н. Мухидова Компетентностный подход к развитию профессиональной деятельности учителя // Вестник науки и образования 97 (№ 19 (97).Часть 2), С 88-91
3. О.Н. Мухидова Электронное обучение в высшем образовании // Вестник магистратуры, 1-5 (100) 2020 С 43-44
4. Rasulova Z.D. (2014). On the spectrum of a three-particle model operator. Journal of Mathematical Sciences: Advances and Applications, 25, pp. 57- 61.
5. Расулова З.Д. (2021). Технологии развития творческих качеств студентов. Наука и образования сегодня. 60:1, С. 34-37. 6. Ma`rifat.uz
6. Mukhamadovna T. M., Djamshitovna K. M., Narzullayevna Q. S. Art as a significant factor of forming world outlook of students //Middle European Scientific Bulletin. - 2021. - Т.
7. Tolipov U.D., Usmonboeva M. (2003). Pedagogik texnologiya asoslari. "Maktab va hayot" jurnaliga ilova. - Toshkent: UzPFITI, - 32 b.
8. Stupina S.B. (2009). Technologii interaktivnogo obucheniya v vysshey shkole. Uchebno-metod. posobie. - Saratov: Izdatel'skiy tsentr "Nauka", - 52 s. "Science and Education" Scientific Journal / ISSN 2181-0842 October 2021